

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 14. december 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-730-1205
Dok.: JAU40750

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT vedrørende

forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union og lov om udlevering af lovovertrædere

(Gennemførelse af rammeafgørelsen om gensidig anerkendelse af og tilsyn med afgørelser om pligter og påbud i forbindelse med udsættelse af straffastsættelse eller straffuldbyrdelse m.v. og rammeafgørelsen om afgørelser afsagt uden at den pågældende har været til stede under retssagen)

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Justitsministeriet har sendt et udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union og lov om udlevering af lovovertrædere (Gennemførelse af rammeafgørelsen om gensidig anerkendelse af og tilsyn med afgørelser om pligter og påbud i forbindelse med udsættelse af straffastsættelse eller straffuldbyrdelse m.v. og rammeafgørelsen om afgørelser afsagt uden at den pågældende har været til stede under retssagen) i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, Foreningen af Statsadvokater, Politidirektørforeningen, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Kriminalforsorgsforeningen, Dansk Fængselsforbund, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Landsklubben af socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Dansk Socialrådgiverforening, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden, Dansk Retspolitisk For-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

ening, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Det Kriminalpræventive Råd, Amnesty International, Kommunernes Landsforening, Ankestyrelsen, Danske Regioner, Foreningen af Socialchefer i Danmark og Børne- og Kulturchefforeningen.

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra:

Præsidenten for Sø- og Handelsretten, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Rigsadvokaten, præsidenten for Østre Landsret, Foreningen af Statsadvokater, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Advokatrådet, præsidenten for Vestre Landsret, præsidenterne for byretterne, Det Kriminalpræventive Råd, Politiforbundet, Rigspolitiet, Børne- og Kulturchefforeningen, Ankestyrelsen og Institut for Menneskerettigheder.

De modtagne høringsvar er gennemgået nedenfor. Justitsministeriets bemærkninger hertil er anført med *kursiv*.

2. Høringsvarene

Præsidenten for Sø- og Handelsretten, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Rigsadvokaten, præsidenten for Østre Landsret, Foreningen af Statsadvokater, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, præsidenten for Vestre Landsret, præsidenterne for byretterne, Det Kriminalpræventive Råd, Ankestyrelsen, Politiforbundet og Rigspolitiet har ingen bemærkninger til udkastet til lovforslaget.

2.1. Rammeafgørelsen om gensidig anerkendelse af og tilsyn med afgørelser om pligter og påbud i forbindelse med udsættelse af straffastsættelse eller straffuldbyrdelse, som alternativ sanktion eller ved prøveløsladelse

2.1.1. Oversættelse af afgørelser

Institut for Menneskerettigheder har anført, at det bør fremgå af bemærkningerne til den foreslåede ændring af § 48, stk. 3, i lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser inden for EU, at danske myndigheder altid bør stille krav om en oversættelse af den afgørelse, som ligger til grund for en anmodning om fuldbyrdelse af en strafferetlig afgørelse inden for EU i de tilfælde, hvor der rejses berettiget tvivl om det menneskeretlige grundlag for den afgørelse, som skal fuldbyrdes, herun-

der princippet om en retfærdig rettergang, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6.

Den foreslåede ændring af § 48, stk. 3, i lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i den Europæiske Union medfører, at en afgørelse om eventuel anerkendelse af og overtagelse af tilsyn med en udenlandsk afgørelse om pligter eller påbud vil kunne udsættes, hvis det skønnes nødvendigt at tilvejebringe en dansk oversættelse af den afgørelse, som ligger til grund for anmodningen fra udstedelsesstaten. Som det fremgår af forarbejderne til hovedloven (lov nr. 1434 af 22. december 2004), kan det være relevant at tilvejebringe en oversættelse af afgørelsen, hvis der er mistanke om, at den attest, som udstedelsesstaten skal udfylde, jf. den gældende bestemmelse i lovens § 48, er i åbenbar uoverensstemmelse med afgørelsen, men hvor det på grund af sprogvanskeligheder ikke med sikkerhed kan konstateres, om det er tilfældet. Det bemærkes i den forbindelse, at en sådan uoverensstemmelse mellem attesten og afgørelsen kan føre til, at anerkendelse afslås, jf. også forslaget til § 29 p, nr. 1.

Den kompetente myndighed (som udgangspunkt Justitsministeriet, jf. den foreslåede affattelse af § 54, stk. 1) vil også i andre tilfælde kunne vælge at tilvejebringe en oversættelse af den udenlandske afgørelse, men skal i givet fald gøre dette så betids, at afgørelsen om eventuel anerkendelse og overtagelse af tilsyn kan træffes inden udløbet af fristen på 60 dage, jf. den foreslåede affattelse af § 54, stk. 4.

Det bør efter Justitsministeriets opfattelse komme an på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, om der er behov for at tilvejebringe en oversættelse af den udenlandske afgørelse.

Det bemærkes i øvrigt, at danske myndigheder vil være berettiget til at afslå anerkendelse og fuldbyrdelse af en afgørelse omfattet af rammeafgørelsen om gensidig anerkendelse og tilsyn med afgørelser om pligter og påbud mv., hvis anerkendelsen og fuldbyrdelsen vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det er således udtrykkeligt fastslået i rammeafgørelsen, at rammeafgørelsen respekterer de grundlæggende rettigheder og retsprincipper, der bl.a. følger af den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

2.1.2. Dobbelt strafbarhed

Institut for Menneskerettigheder har anbefalet, at Danmark erklærer ikke at ville anvende positivlisten i rammeafgørelsens artikel 10, stk. 1, således at der i alle tilfælde stilles krav om dobbelt strafbarhed som betingelse for anerkendelse af afgørelser og overtagelse af tilsyn.

Efter rammeafgørelsen kan fuldbyrdelsesstaten som udgangspunkt ikke stille krav om dobbelt strafbarhed (det vil sige, at den handling, som dommen vedrører, skal være strafbar i både udstedelsesstaten og fuldbyrdelsesstaten), hvis handlingen er omfattet af listen i rammeafgørelsens artikel 10, stk. 1 (positivlisten) og kan medføre frihedsstraf inden for en strafferamme på mindst 3 år. Rammeafgørelsen giver dog den enkelte medlemsstat mulighed for at afgive en generel erklæring om, at medlemsstaten ikke vil anvende positivlisten, jf. artikel 10, stk. 4.

Som det fremgår af punkt 2.3.1.1.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, har Justitsministeriet ikke fundet grundlag for at fravige udgangspunktet om, at der ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed for afgørelser, som ligger inden for positivlisten. Justitsministeriet har i den forbindelse lagt vægt på, at hensynet til den dømtes mulighed for resocialisering må antages i en række tilfælde at tale for, at Danmark overtager tilsynet med afgørelsen, også selv om den handling, som vedkommende er dømt for, undtagelsesvist, ikke er strafbar i Danmark, hvis den domfældte i øvrigt har – eller ønsker at have – fast bopæl her i landet. Justitsministeriet har derudover lagt vægt på, at de lovovertrædelser, som er omfattet af positivlisten, normalt vil være strafbare i alle medlemsstater. Som det også fremgår af bemærkningerne til forslaget til § 29 o, jf. lovforslagets § 1, nr. 6, er den praktiske betydning af positivlisten derfor navnlig, at der ikke i hvert enkelt tilfælde skal foretages en indgående kontrol af, om lovovertrædelsen ligeledes er strafbar i Danmark.

Det bemærkes i den forbindelse, at positivlisten svarer til den liste, som findes i øvrige rammeafgørelser om gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser - herunder rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre - og som allerede er gennemført i dansk ret.

I lyset heraf er lovforslaget udformet således, at der ikke kan stilles krav om dobbelt strafbarhed i forbindelse med anerkendelse og overtagelse af tilsynet med påbud eller pligter, som følger af en strafferetlig afgørelse vedrørende handlinger omfattet af positivlisten, hvis sådanne handlinger

efter lovgivningen i udstedelsesstaten kan medføre frihedsstraf inden for en strafferamme på mindst 3 år.

3.1.3. Afslagsgrunde

Institut for Menneskerettigheder finder, at det kan rejse retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, at domme, som efter deres indhold er uforenelige med dansk ret og derfor ikke kan anerkendes, på trods heraf underlægges tilsyn mv. i Danmark. Instituttet finder derfor, at der som minimum bør fastlægges ganske klare kriterier for, hvilke konkrete forhold i relation til resocialisering, som skal tillægges betydning ved en sådan afgørelse, således at det er muligt at overskue og forudsige konsekvenser af afgørelser på dette område.

Med forslaget til § 29 r, stk. 2, lægges der op til, at danske myndigheder i forbindelse med et afslag på anerkendelse af en afgørelse kan indgå aftale med udstedelsesstaten om, at der på trods af afslaget føres tilsyn med de pligter og påbud, som er fastsat i afgørelsen, dog således at danske myndigheder ikke bliver forpligtet til at overtage kompetencen til at træffe efterfølgende afgørelser, hvis den dømte f.eks. overtræder pligten eller påbuddet eller begår nyt strafbart forhold i prøvetiden for en afgørelse.

Bestemmelsen, som svarer til rammeafgørelsens artikel 11, stk. 4, tænkes navnlig anvendt i tilfælde, hvor det af principielle og juridiske grunde må anses for problematisk at træffe efterfølgende afgørelser om f.eks. fuldbyrdelse af en frihedsstraf, men hvor den domfældtes mulighed for resocialisering vurderes at være bedre, hvis den pågældende har mulighed for at underkaste sig tilsyn her i landet frem for i udstedelsesstaten. Der henvises til punkt 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Ved vurderingen af, om overtagelse af tilsynet vil være til gavn for den domfældtes resocialisering, således at den pågældendes mulighed for at skabe sig en kriminalitetsfri tilværelse forbedres, kan der f.eks. lægges vægt på, om den dømte ønsker tilsynet flyttet her til landet af familie-, arbejds- eller studiemæssige årsager, jf. også punkt 2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.1.4. Kommunernes tilsyn med sociale foranstaltninger

Børne- og Kulturchefforeningen anfører, at de fleste kommuner forventeligt vil modtage meget få lovovertrædere under 18 år. Den enkelte

kommune vil derfor vanskeligt kunne opbygge ekspertise i tilpasning af udenlandske afgørelser til dansk lovgivning. Børne- og Kulturchefforeningen noterer sig derfor med tilfredshed, at en eventuel afgørelse om tilpasning af en social foranstaltning, som er fastsat i medfør af en dom eller afgørelse fra en anden medlemsstat efter lovforslaget bør træffes af Direktoratet for Kriminalforsorgen efter høring af den kommune, som er ansvarlig for tilsynet. Det forudsætter efter Børne- og Kulturchefforeningens opfattelse, at Direktoratets afgørelser kan træffes inden for rammerne af aftalen mellem regeringen og Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi for 2011, hvoraf det fremgår, at der er brug for en opbremsning og tilpasning af udgifterne på det specialiserede område.

Justitsministeriet deler Børne- og Kulturchefforeningens opfattelse af, at kommunerne alene kan forventes at skulle overtage tilsyn med unge lovovertrædere under 18 år i få tilfælde.

Overtagelse af tilsynet i sådanne sager forudsætter således ifølge lovforslaget, at den unge lovovertræder i en anden EU medlemsstat har modtaget en strafferetlig afgørelse, der pålægger den unge at underkaste sig pligter eller påbud af samme karakter som de foranstaltninger, der er omfattet af § 52 i lov om social service, jf. nærmere herom punkt 2.3.3.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, og at de almindelige betingelser for anerkendelse af afgørelsen og overtagelse af tilsyn i øvrigt er opfyldt. Sådanne afgørelser vil formentlig være sjældent forekommende.

Som det fremgår af punkt 4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, vurderes forslaget samlet set ikke at have økonomiske eller administrative omkostninger for det offentlige, herunder for kommunerne, af betydning.

3. Lovforslaget

Det fremsatte lovforslag svarer med enkelte lovtekniske og redaktionelle ændringer til høringsudkastet.